

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

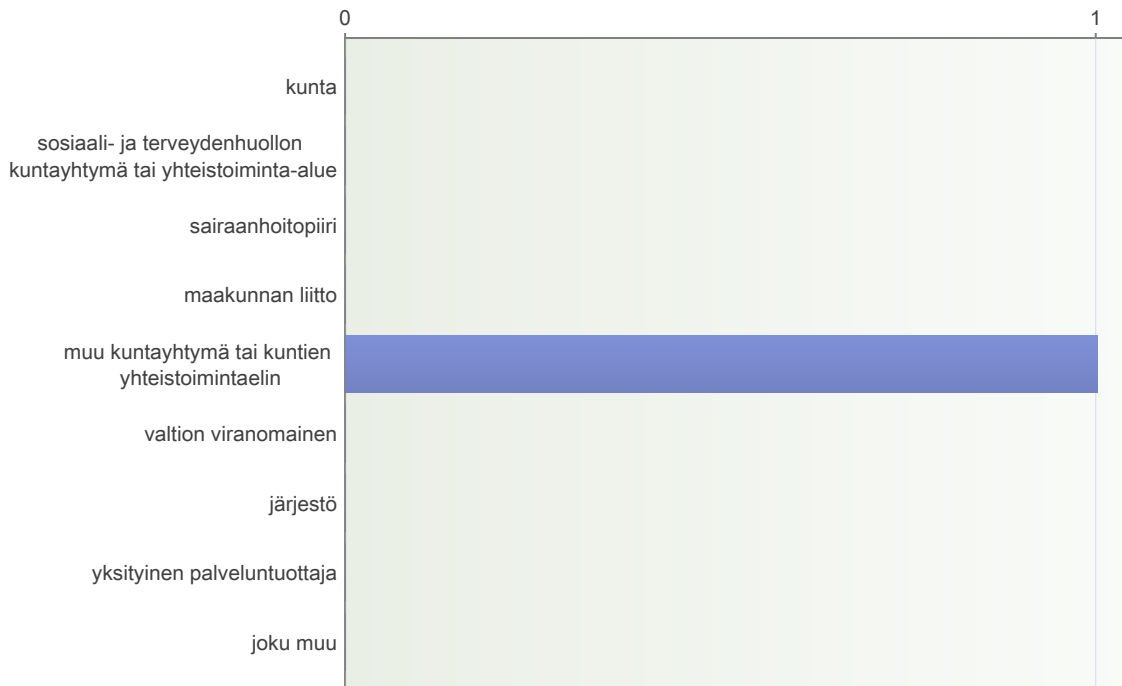
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto	Vesa-Pekka Tervo	Jaakko Pukkinen, pelastusjohtajien puheenjohtaja, puh. 0404892299, jaakko.pukkinen@kokkola.fi	11.12.2017	Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto/Pelastusjohtajien kokous

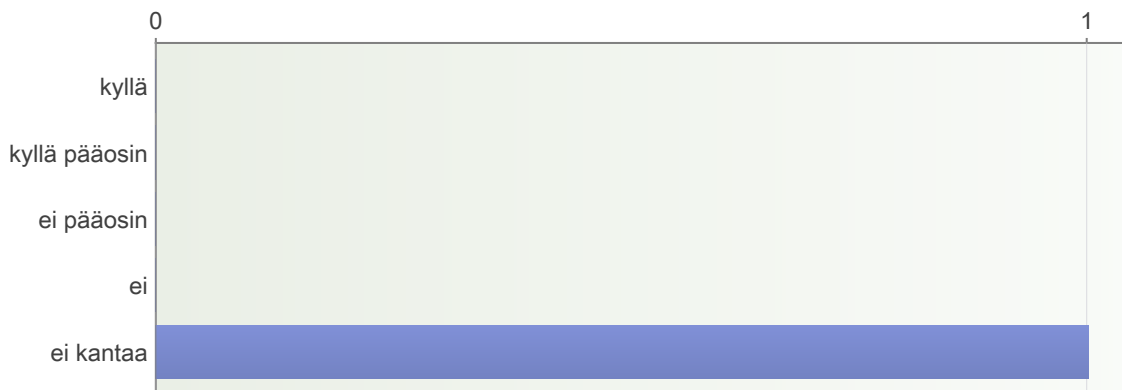
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1



3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1



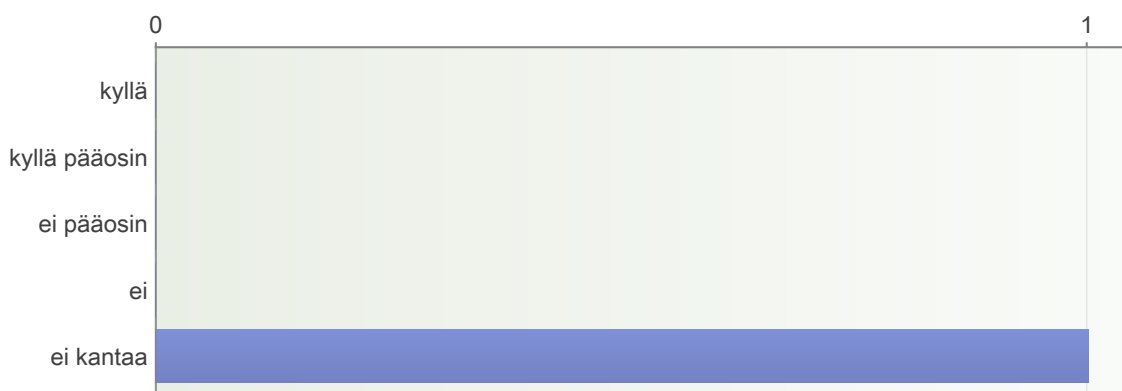
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnilla on järjestäjinä erityisen suuri vastuu sote-palvelujen varautumisen järjestelyistä. Yhdenvertaista saatavuutta arvioidessa tulisi ottaa huomioon asukkaiden oikeudet sosiaali- ja terveyspalveluihin kaikissa olosuhteissa, myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



6. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

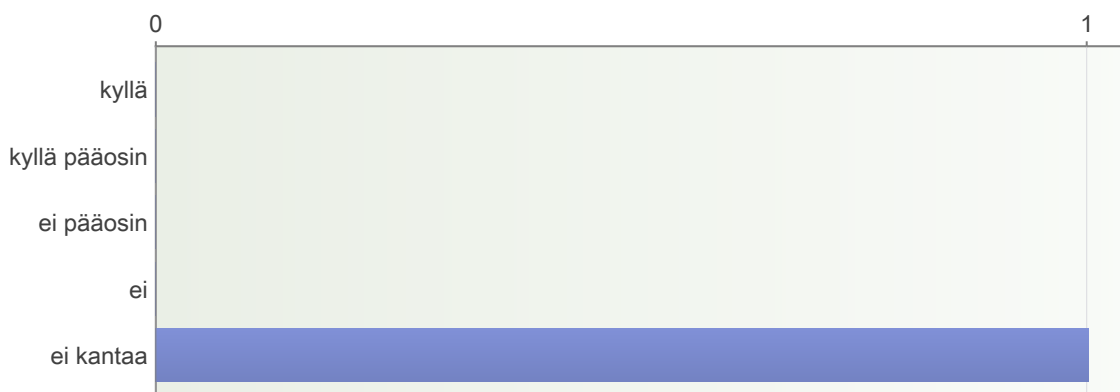


8. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

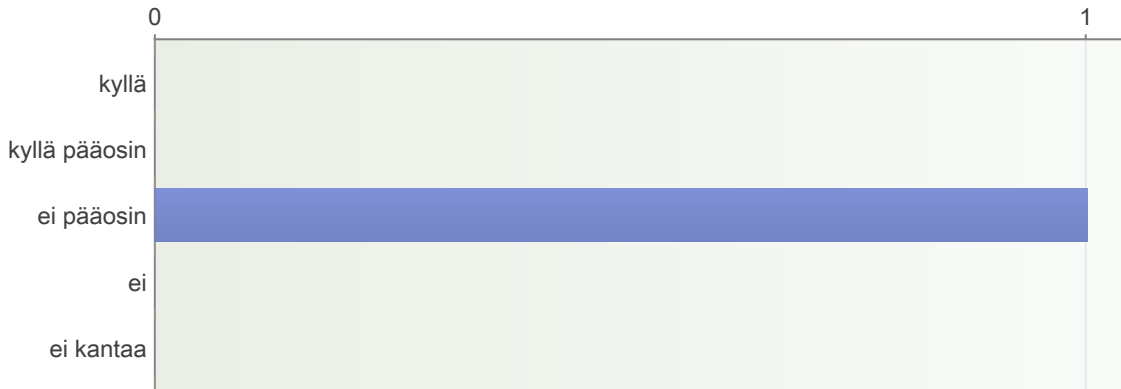


10. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1



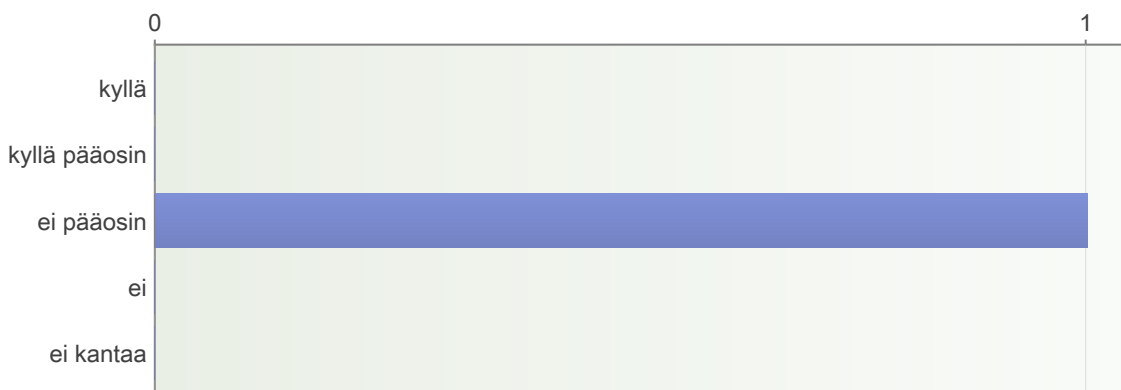
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Varautumisen suorituskyvyn ylläpito eri turvallisuustilanteissa perustuu vastuutoimijoiden yhteistyöhön. Lainsäädäntökokonaisuus vaikeuttaa huomattavasti varautumisen rakennetta yhteiskunnassa. Tämä näkökulma on ohitettu, koska kattavaa arviointia turvallisuusvaikutuksista ei ole sisällytetty missään vaiheessa valmistelua vaikutusarvioihin.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1



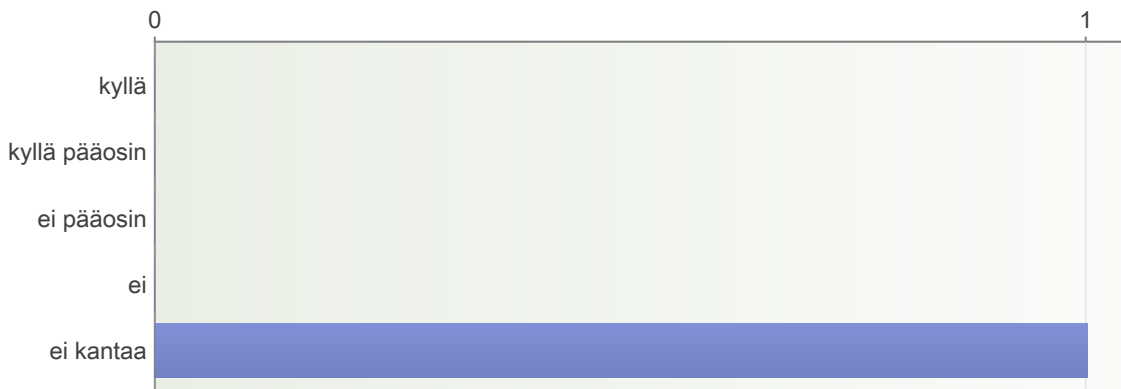
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestäjätason on erittäin vaikea varmistaa kriittisten palvelujen toimiminen eri turvallisuustilanteissa. Sopimusteknisesti ilman velvoittavaa lainsäädäntöä sitä ei tosiasiallisesti kyetä toteuttamaan.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

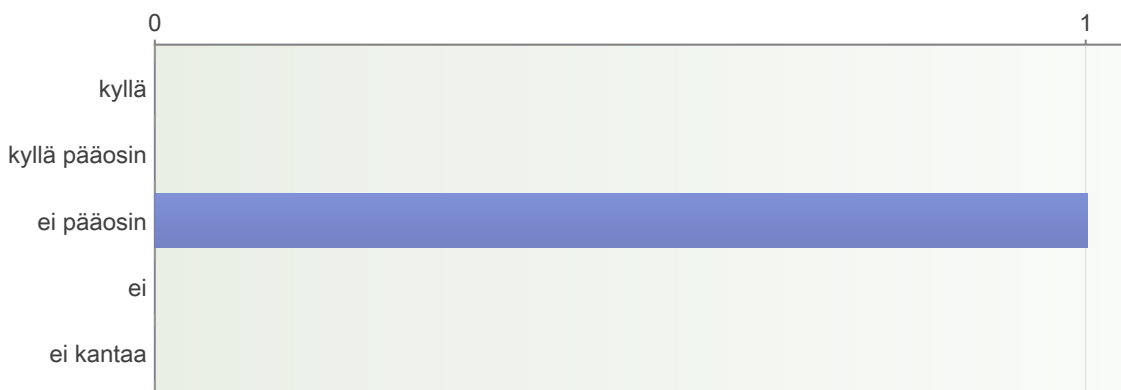


16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

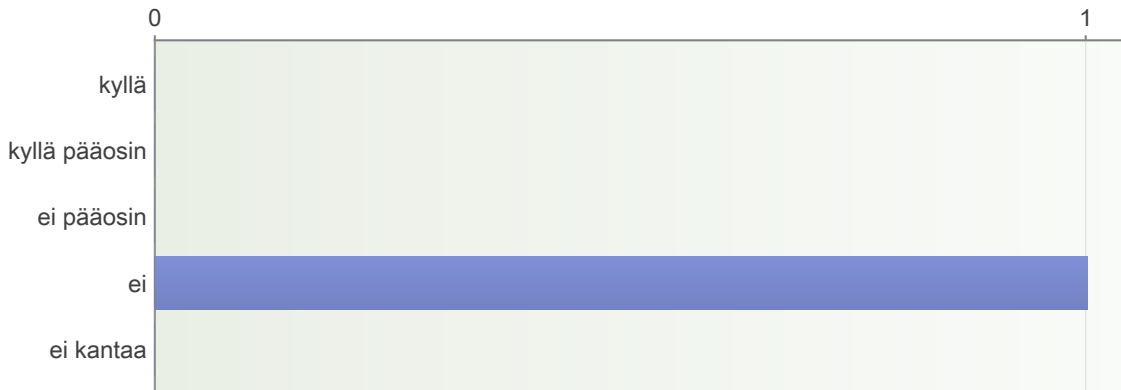


18. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1



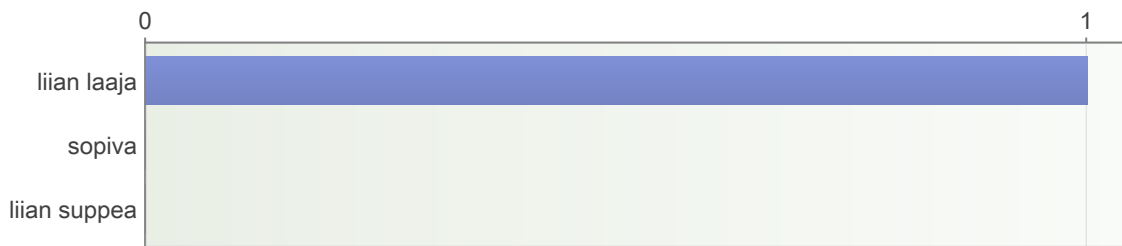
20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote järjestämislain mukaan (53 §) Maakunnan on varmistettava palvelujen jatkuvuuden turvaaminen myös silloin, kun ne hankitaan yksityisiltä palvelujen tuottajilta tai palvelusetelillä. Tämä tapahtuisi sopimuksilla, joissa olisi sovittava, miten palvelun tuottaja varmistaa palvelujen tuotannon häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Osana kokonaisuudistusta ei kuitenkaan ole laadittu sellaista lainsäädäntöä, jolla kriittinen yksityisen tuottajan palvelutuotanto kaikissa turvallisuustilanteessa voitaisiin tosiasiallisesti ainoastaan sopimukseen nojaten varmistaa. Vastaavasti palvelutuotannon ohjaaminen häiriötilanteen edellyttämällä tavalla (poikkeusoloista puhumattakaan), joko vaikeutuu tai käy mahdottomaksi. Esimerkkinä tämän näkökulman sivuuttamisesta on valinnanvapauslain luonnoksen vaikutusarvioitiin kirjattu toteamus siitä, että valinnanvapaus ei toteudu täysimääräisesti, jos ei anneta kannusteita toiminnan harjoittamiseen tai toimintaan liitetään sellaisia epävarmuustekijöitä, jotka eivät kuulu normaaliin liiketoimintaan.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisäätäinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



22. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

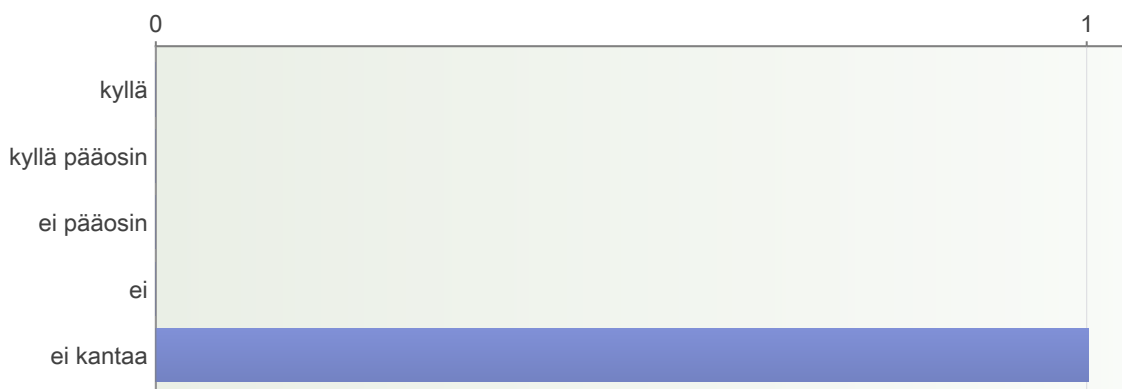
Ei vastauksia.

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

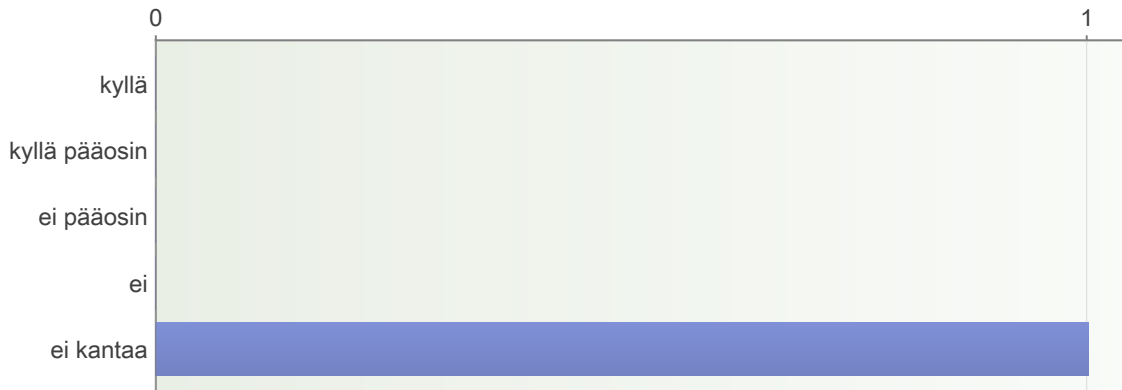


26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1



28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Ei vastauksia.

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

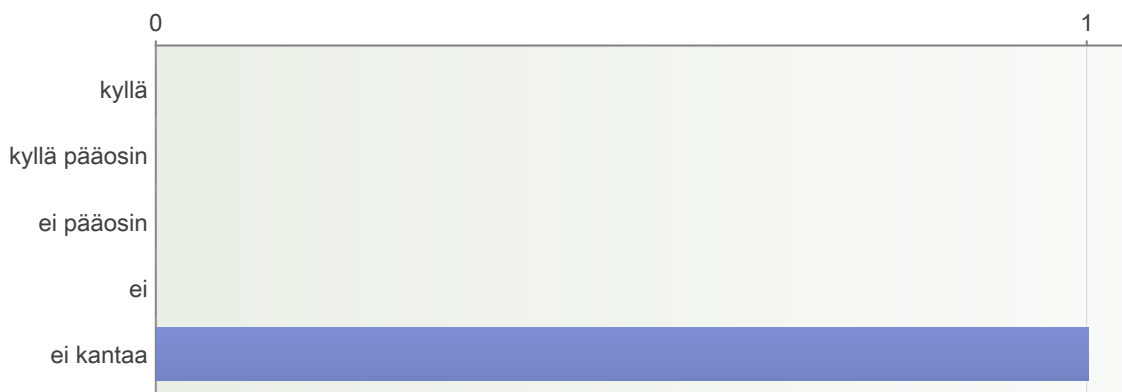


32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1



34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



36. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

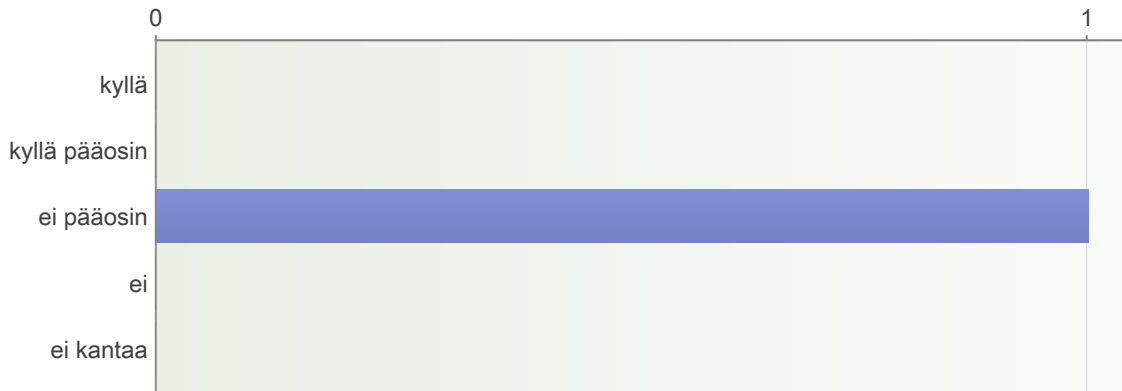


38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

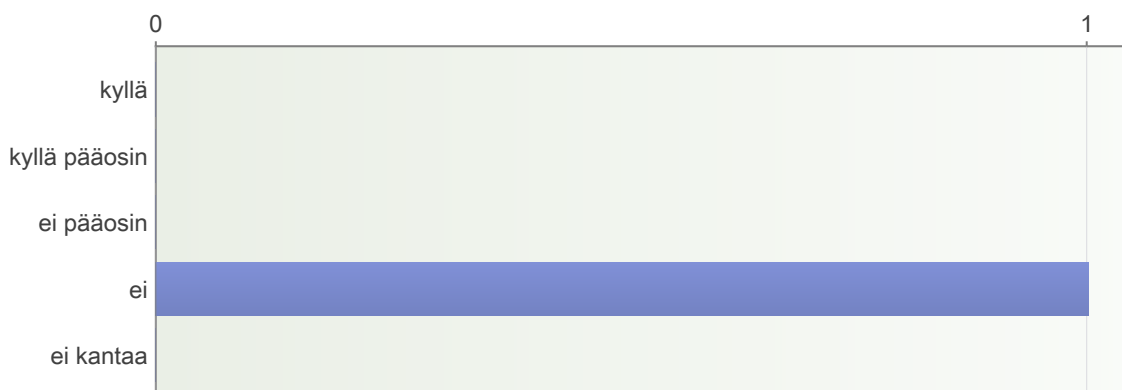


40. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

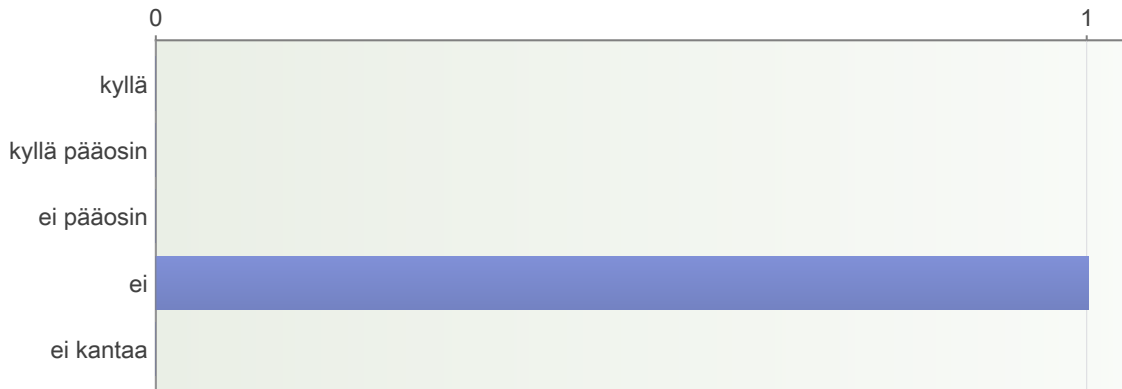


42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakasetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1



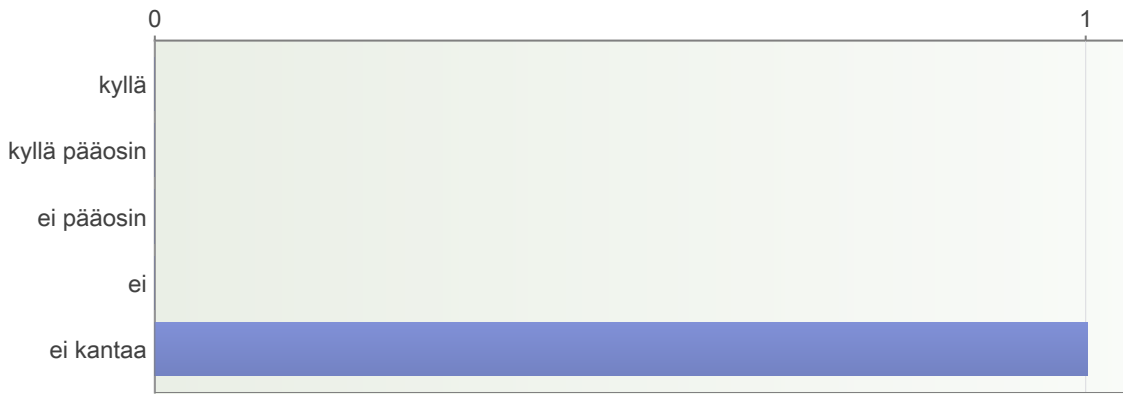
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Useilla yhteiskunnan kannalta kriittisillä aloilla yksityisiltä toimijoilta tai niihin rinnastettavilta toimijoilta on edellytetty näiden omassa erityislainsäädännössä varautumisvelvollisuutta (esim. sähkömarkkinalaki, vesihuoltolaki, lääkkeiden velvoitevarastointi, polttoaineiden varmuusvarastointi). Nämä toiminnot on katsottu yhteiskunnan kannalta niin kriittiseksi, että niiden toiminta mahdollisimman häiriöttömästi tulee pyrkiä turvaamaan riippumatta siitä kuka palvelua tuottaa. Vastaavaa yksityiskohdissaan velvoittavaa erityislainsäädäntöä ei ole esitetty sosiaali- ja terveyslainsäädännön uudistuksessa. Luonnos sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta edellyttää sen sijaan hyvin yleisellä tasolla, että palvelun tuottajan on annettava tuottajaksi rekisteröintiä varten mm. suunnitelma valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelmien laatimisesta kriisi- ja häiriötilanteiden varalta. Suunnitelman tulisi sisältää valmius- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelman laatimisen aikataulun ja yhteensovittamisen muiden toimijoiden kanssa sekä henkilöstön koulutus- ja harjoitussuunnitelmat.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

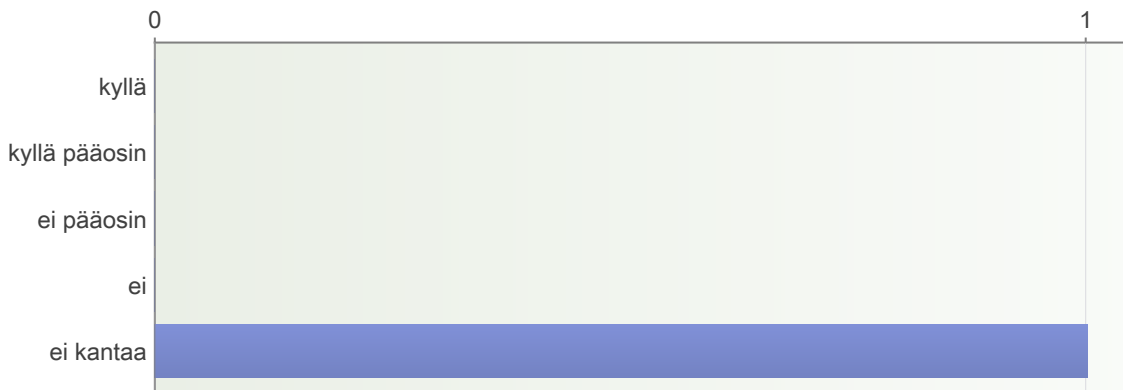


46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

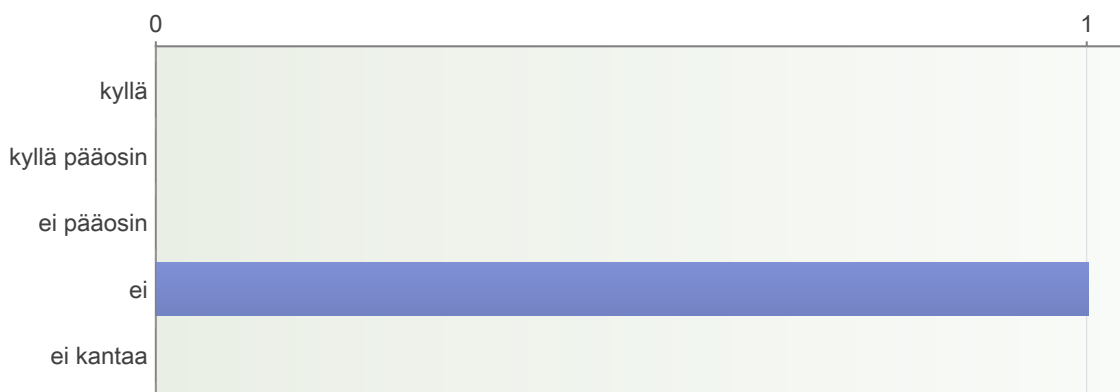


48. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

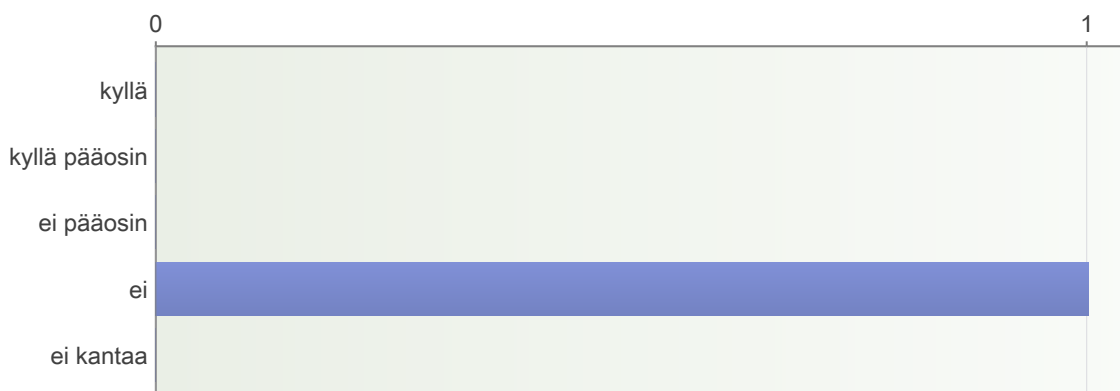


50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1



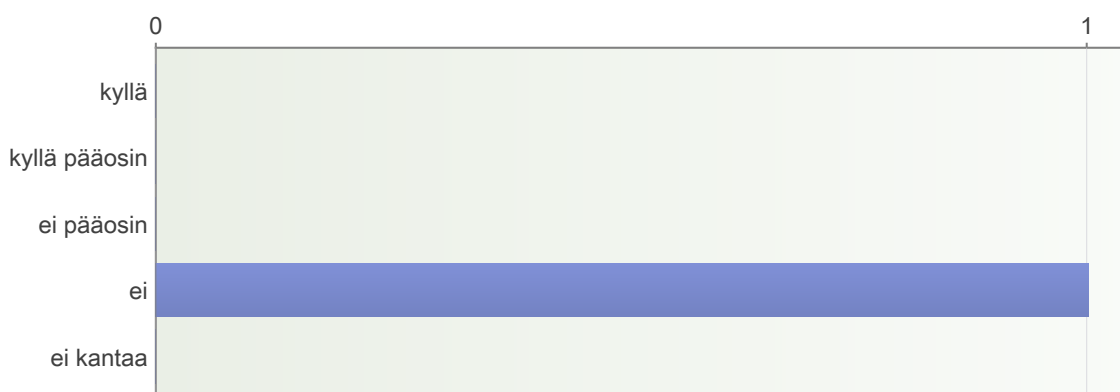
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ottamatta kantaa sopimusten sitovuuteen eri turvallisuustilanteissa, olisi joka tapauksessa tarkoituksenmukaista huomioida sopimuksissa varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan näkökulma tavoitteenaan, että palveluntarjoaja sitoutuu varmistamaan palveluidensa jatkuvuuden häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä kehittää häiriönsietoa ja palveluiden toimitusvarmuutta jatkuvuussuunnittelun avulla. Palveluntarjoajan tulisi toimia yhteistyössä palvelun tilaajan kanssa jatkuvuudenhallinnassa ja palveluiden toimintavarmuuden hallinnassa.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



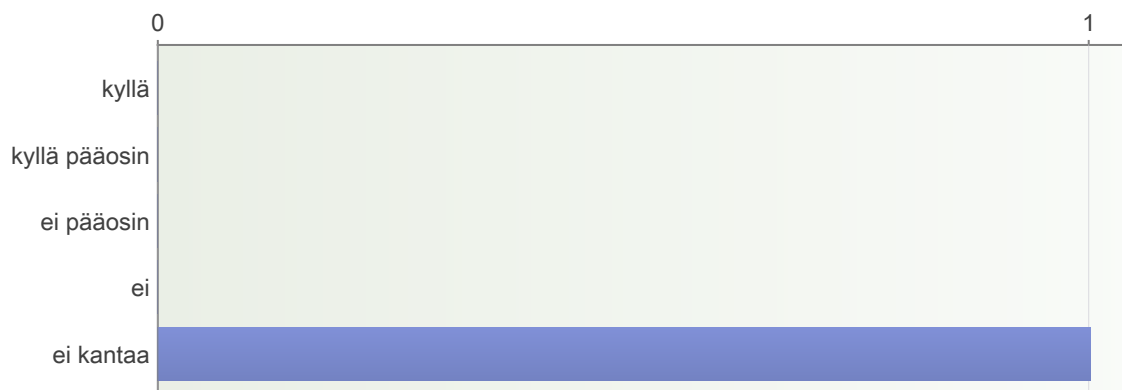
54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lainsäädäntöön tulisi kirjata yksityiselle palveluntuottajalle seuraavat vaatimukset:
 - vaatimus yhteistyössä merkittävien sidosryhmien kanssa laadittavaan ja ylläpidettävään varautumis- ja jatkuvuudenhallintasuunnitelmaan
 - vaatimus määrittää sekä kirjata varautumisen ja jatkuvuudenhallintaprosessi
 - vaatimus arvioida säännöllisesti omaa varautumista ja jatkuvuudenhallintaa, sekä kehittämiskohteiden tiedoksiantovelvollisuus maakunnalle
 - vaatimus tunnistaa säännöllisesti merkittävimmät taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vaatimus määrittää niiden hallinta, sekä vaatimus merkittävimpien riskien ja hallintatoimenpiteiden tiedoksi antamista maakunnalle
 - velvollisuus osallistua yhteisiin harjoituksiin

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1



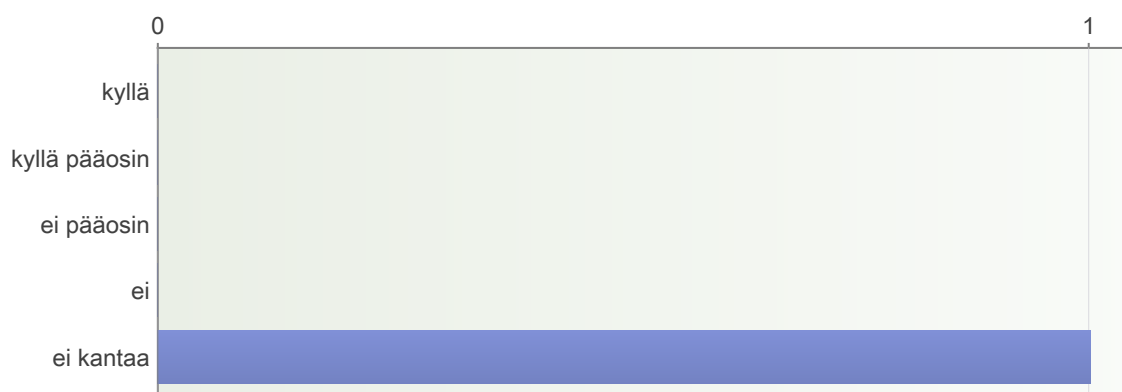
56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

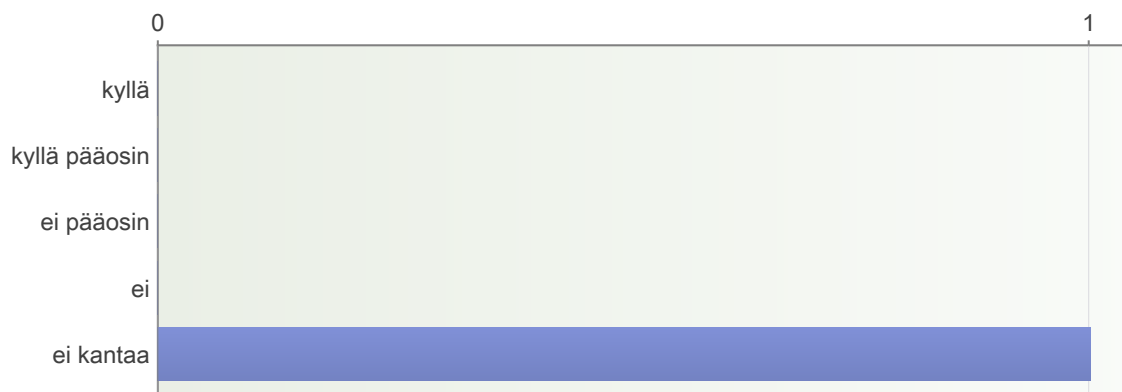


58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

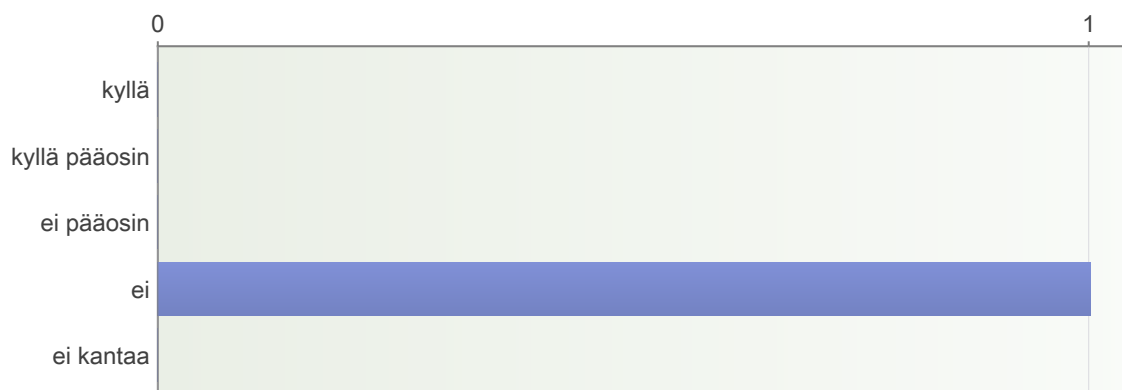


60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1



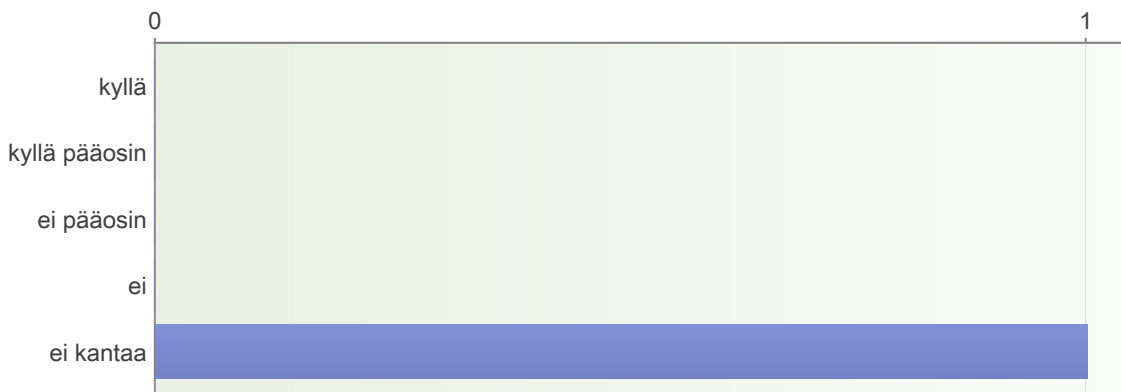
62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslainsäädäntö kannustaa palvelujen tuottajaverkkoon liittymisen helpottamiseen lisäämällä enemmän joustoa ja vapauksia palveluntuottajille tarvittavien tuotantontekijöiden hankkimisessa. Julkisilla toimijoilla on valmiuslain 12§:n mukaisesti varautumisvelvollisuus. Julkisen hallinnon toimijoiden vastatessa palvelujensa jatkuvuudenhallinnasta kaikissa turvallisuustilanteissa, on ero vaatimustasossa merkittävä. Tämä varmuudella näkyy myös palvelutuotannon kustannuksissa sekä vaikuttaa kielteisesti kilpailuneutraliteettiin. Mikäli yksityiset palveluntuottajat tuottavat kriittisiä yhteiskunnan palveluita, tulisi samat velvoitteet (esim. tässä tapauksessa varautumisvelvollisuus) ulottaa myös näille toimijoille. Suurimmat varautumisen kustannukset syntyvät organisaatiokohtaisista kehittämistoimenpiteistä, jotka ovat usein investointeja kuten varavoiman hankkiminen, kriittisten tietojärjestelmien sekä -yhteyksien turvaaminen ja varmistaminen sekä viestintäyhteyksien varmistaminen.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1



64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

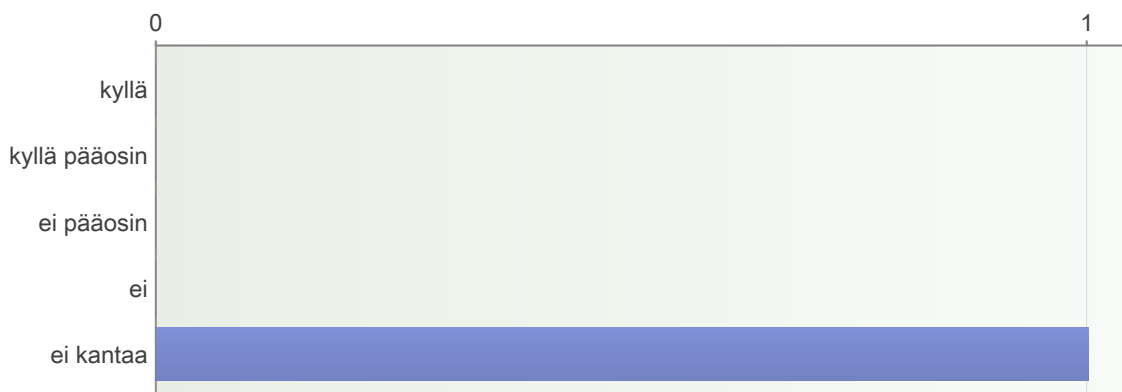


66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1



68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

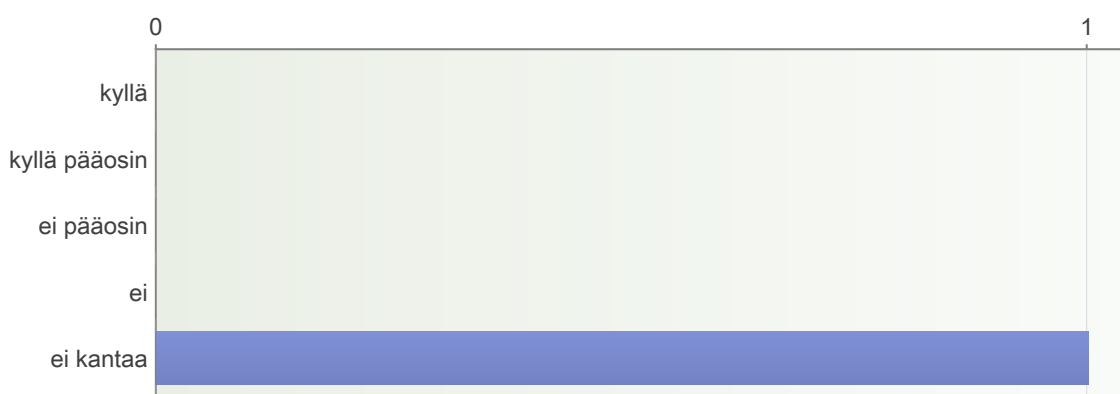


70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

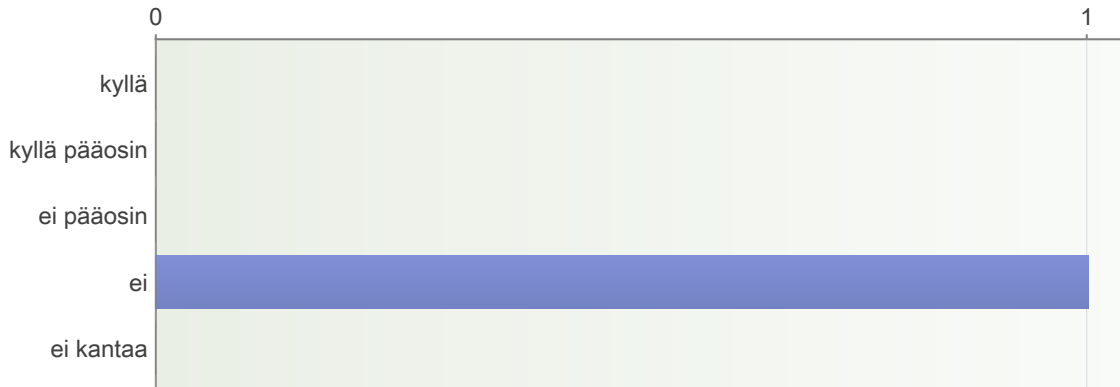


72. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1



74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslainsäädännössä, ja yleisemminkin koko sosiaali- ja terveystoimen kokonaisuudistuksessa, on turvallisuusvaikutusten arviointi toteutettu riittämättömästi. On selvää, että lainsäädäntökokonaisuus sellaisenaan heikentää varautumisen rakennetta sosiaali- ja terveyssektorilla ja maakunnassa sekä siten koko yhteiskunnassa.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- On merkille pantavaa, että yhteistyön toteutus ja operatiivisen toiminnan roolitus häiriötilanteissa on määrittämättä. Ei ole selvää, voiko maakunnan liikelaitoksen toimija johtaa häiriötilanteessa myös palveluntuottajien toimintaa ja heidän resurssejaan (esim. pandemiatilanne, laaja sähkökatkos). Yhteistyön merkitys häiriötilanteissa korostuu alueilla, joissa on pitkät välimatkat ja vähän julkisia toimijoita.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto edustaa Suomen kaikkia pelastuslaitoksia. Pelastuslaitokset esittävät tällä lausunnolla näkemyksensä sote-lainsäädännön kielteisistä vaikutuksista palvelujen tuottamiseen vaativissa turvallisuustilanteissa ja siten koko yhteiskunnan kriisinkestävyyteen.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.